

v napadeném rozsudku, zřeknutí se částky, jež v přihlášce skutečně podané byla pominuta. Přihlíží-li se v souzeném případě se zřetelem na jeho zvláštní nesporný sběh k ustanovení §§ 863 a 914 obč. zák., nelze míti za právně mylný (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) názor odvolacího soudu, že v tom, že odvolatelka přihlásila k vyrovnacímu řízení svým právním zástupcem na úrocích — majíc v rukou rozsudek o vyšší jejich částce — jen 21 Kč 50 h, a v tom, že za vyrovnacího řízení svou přihlášku, o níž bylo pro její částečnou spornost výslovně jednáno, neopravila, jest shledávati zřeknutí se nároku co do nepatrné jeho části, o kterou rozsudečný její nárok převyšuje přihlášenou jeho část (§ 1444 obč. zák.), a že tudíž není nutno tuto další částku do vyrovnací kvoty započítati. Tomu není ani na závadu, že žalobce, maje snad též v rukou rozsudek o sporné pohledávce, i její výši znal, neboť není překážky, by se věřitel nevzdal i vykonatelné pohledávky, a právě okolnost, že věřitel, ačkoli z vykonatelného rozsudku výši svého nároku přesně znal, pohledávku přece přihlásil menší částkou a na ní přestal, nutká podle § 863 obč. zák. k závěru, že se plného nároku z části vzdal ať již z jakýchkoli důvodů, po případě snad i pro vlastní pochybnosti o početní správnosti částky rozsudkem přiznané. Není tudíž odvolací rozsudek právně mylný.

Čís. 10369.

Přetržení promlčení uznáním dlužníka.

Není třeba uznání výše pohledávky, stačí uznání nároku co do důvodu. Stačí jednostranné uznání, jež nepotřebuje přijetí, musí se však státi proti oprávněnému věřiteli nebo jeho zástupci. Stalo-li se proti jednateli bez příkazu, jest třeba, by zastoupený schválil dodatečně jednání jednatele bez příkazu. Nestačí dodatečné schválení zastoupeným věřitelem v době, kdy promlčení pohledávky bylo již dokonáno.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1930, Rv II 868/29.)

Žalující veřejná obchodní společnost byla členem věřitelského spolku, jehož stálým zástupcem byl Dr. B. Dr. B. ujednal se žalovaným mimo soudní vyrovnání, jež však žalovaný nedodržel. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující společnost na žalovaném zaplacení peněžité pohledávky. Námitce žalovaného, že zažalovaná pohledávka jest promlčena, čelila žalobkyně tím, že žalovaný uznal zažalovanou pohledávku k Dr. B-ovi, čímž prý bylo promlčení přetrženo. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobkyně vytýká, že jest firmou slovenskou a že pro ni platí právo platné na Slovensku, nikoli tedy § 1486 obč. zák. o tříleté promlčecí lhůtě, nýbrž promlčecí lhůta třicetidvou let. Vytýká to však neprávem, neboť podle vlastního přednesu žalobkyně povstala sporná pohledávka

v době mezi 15. dubnem (podle žaloby 15. říjnem) a 31. prosincem 1921, kdy žalobkyně měla ještě sídlo v Brně. Ať tedy smlouva o dodávkách zboží mezi žalobkyní a žalovaným byla uzavřena v Brně nebo v Prostějově, vždy ji bylo podle obdoby § 36 obč. zák. posuzovati podle práva platícího na Moravě, tudíž i dobu promlčecí a otázky týkající se přetržení promlčení. Právem použily tedy nižší soudy v tomto případě § 1486 obč. zák. o tříleté promlčecí lhůtě a § 1 zákona ze dne 26. března 1925, čís. 47 sb. z. a n. S hlediska § 503 čís. 4 c. ř. s. napadá dále dovolání rozhodnutí odvolacího soudu v otázce, zda promlčecí doba byla přetržena uznáním žalovaného dlužníka, učiněným jednak výslovně, jednak mlčky. Podle § 1497 obč. zák. přetrhuje se promlčení, uzná-li dlužník před projitím promlčecí lhůty pohledávku buď výslovně nebo mlčky tím, že žádá o posečkání, o poshovění (dvor. dekret ze dne 21. listopadu 1812, čís. 1016 sb. z. s.), vydá-li nový dluhopis, zaplatí-li úroky, anuity nebo část pohledávky. V tom směru stačí uznání jednostranné (Ehrenzweig, System des allg. öst. Privatrechtes Allgemeiner Teil §§ 113 a 149), jež nepotřebuje přijetí, musí se však státi proti oprávněnému věřiteli nebo jeho zástupci. Není potřebí uznání výše pohledávky, stačí uznání nároku co do důvodu. Žalující firma tvrdí, že promlčení zažalované pohledávky bylo přetrženo tím, že žalovaný výslovně uznal její pohledávku proti jejímu zástupci Dr. Ludvíku B-ovi dne 21. března 1928. V tom směru bylo nižšími soudy zjištěno, že žalující firma byla až do 31. prosince 1924 členem věřitelského spolku v Brně, založeného r. 1870, a že, odstěhovavši se v roce 1924 do Bratislavy, vystoupila ze spolku 30. června 1924, takže její členství koncem toho roku zaniklo. Dr. Ludvík B. byl stálým zástupcem tohoto spolku a jako takový ujednal roku 1923, jak bylo soudy zjištěno, jménem spolku se žalovaným mimosoudní vyrovnání, jímž se žalovaný zavázal zaplatiti věřitelům ve spolku súčasťněným 15% kvotu jejich pohledávek ve splátkách pod ztrátou lhůt a pod obživnutím původní pohledávky, kteréž vyrovnání nedodržel, zaplativ 17. ledna 1924 částku 920 Kč 07 h a 2. března 1925 částku 347 Kč, úhrnem 1267 Kč 07 h. Roku 1928 obrátil se spolek věřitelů, jak nižší soudy rovněž zjistily, znova na Dr. B-a, by se pokusil poznovu o narovnání se žalovaným a by docílil za účelem přetržení promlčení pohledávek aspoň uznání dluhu s jeho strany a tu podepsal, jak nižší soudy zjistily, žalovaný dne 21. března 1928 u Dr. Ludvíka B-a informaci, v níž prohlásil: »Ich schulde den im Kreditorenvereine vertretenen Gläubigern gemäss des mir vorgelegten Verzeichnisses den Betrag 580.778 Kč 57 h abzüglich der von mir bereits bezahlten Ausgleichsraten«. Dr. B. předložil tehdy žalovanému starý seznam věřitelů, kteří byli členy spolku roku 1923 a mezi nimi byla i žalující firma s pohledávkou asi 30.000 Kč, a žalovaný tento seznam podepsal. Podpisu toho docílil Dr. B. podle zjištění tím, že poukázal žalovaného na to, že by ho věřitelé jinak vzhledem k hrozícímu promlčení byli nuceni žalovati, čímž by mu vzešly veliké útraty. Žalující firma tvrdí k opodstatnění zástupčího poměru Dr. B-a při tomto výslovném uznání dluhu žalovaným, že Dr. Ludvík B. byl jejím zástupcem ještě v roce 1928, byť

i v roce 1924 ze spolku věřitelů vystoupila, neboť prý záležitosti bývalých členů spolku věřitelů se spolkem projednává spolek i po jejich vystoupení ze spolku až do jich vyřízení, leč že by bývalý člen výslovně odvolal plnou moc danou spolku, což prý žalobkyně neučinila a proto prý ji spolek, pokud se týče její právní zástupce, i nadále platně zastupoval a žalobkyně prý schválila též všechny jeho kroky za ni učiněné. Mimo to však tvrdí v odporu s tímto přednesem, že členství spolku samo sebou neúčinkuje proti osobám třetím bez udělení plné moci Dr. B-ovi a jest prý rozhodnou pro trvání jeho plné moci okolnost, zda člen spolku plnou moc danou Dr. B-ovi odvolal a nikoli okolnost, kdy přestal býti členem spolku. Tu by však stihalo žalobkyni průvodní břemeno, by prokázala, že Dr. B. buď podle spolkových stanov nebo podle plné moci jemu žalobkyni zvláště udělené, byl oprávněn ji zastupovati ještě v letech 1925 až 1928, zejména tedy dne 21. března 1928. Žalobkyně však v řízení před prvním soudem udělení zvláštní plné moci Dr. B-ovi vůbec netvrdila. Jak již bylo podotknuto, není potřebí přijetí uznání dluhu se strany věřitele, stalo-li se proti věřiteli přímo nebo proti jeho plnomocníku. Stalo-li se však proti B-ovi jako jednateli bez příkazu, tu bylo by jistě podle § 1016 obč. zák. zapotřebí, by zastoupený schválil jednání jednatele bez příkazu dodatečně, čímž ovšem nemá býti řečeno, že jest zapotřebí schválení dlužníkovy uznání, nýbrž schválení nepřikázaného jednatelství podle § 1016 obč. zák., neboť jen tak může potom jednání to platiti za jednání zastoupeného věřitele. Pokud tedy odvolací soud má za to, že k uznání dluhu za účelem přetržení promlčení jest zapotřebí přijetí uznání toho věřitelem, nelze sdíleti jeho názor, neboť jak již bylo uvedeno, stačí zde uznání jednostranné. Stal-li se tedy proti Dr. B-ovi jako nezmocněnému jednatelem uznávací projev žalovaného dne 21. března 1928, neměl účinku a nebylo jím přetrženo promlčení závazku, když dodatečné schválení zastoupeným věřitelem bylo projevováno teprve potom, když už mezitím dne 31. března 1928 tříleté promlčení pohledávky bylo dokonáno, neboť dodatečné schválení působí sice zpět, avšak nikoli ke škodě třetích osob (v tomto případě dlužníka), které mezi tím nabyly práv proti schvalovateli (Viz Ehrenzweig System allgem. Teil § 122 III. odst.). Když tedy žalující firma schválila úkony Dr. B-a projevem u soudu teprve dne 9. října 1928, pokud se týče prohlášením proti Dr. B-ovi teprve dne 5. listopadu 1928, nemělo prohlášení to již účinku proti žalovanému, kterýž mezitím promlčením pohledávky, nastalým 31. března 1928, byl dluhu proti žalobkyni sprostěn.

Čís. 10370.

Ustanovení § 47 vyr. ř. neplatí pro mimosoudní vyrovnání. Při mimosoudním vyrovnání může dlužník poskytnouti některému z věřitelů výhodu proti jiným. Musí se však tak státi způsobem odpovídajícím zásadě poctivého styku v obchodování. Proti dobrým mravům jest úmluva, že